

Jeffrey D. Sachs, Columbia Üniversitesi'nde ekonomi profesörü ve Yeryüzü Enstitüsü Direktörü'dür.

Prof. JEFFREY D. SACHS

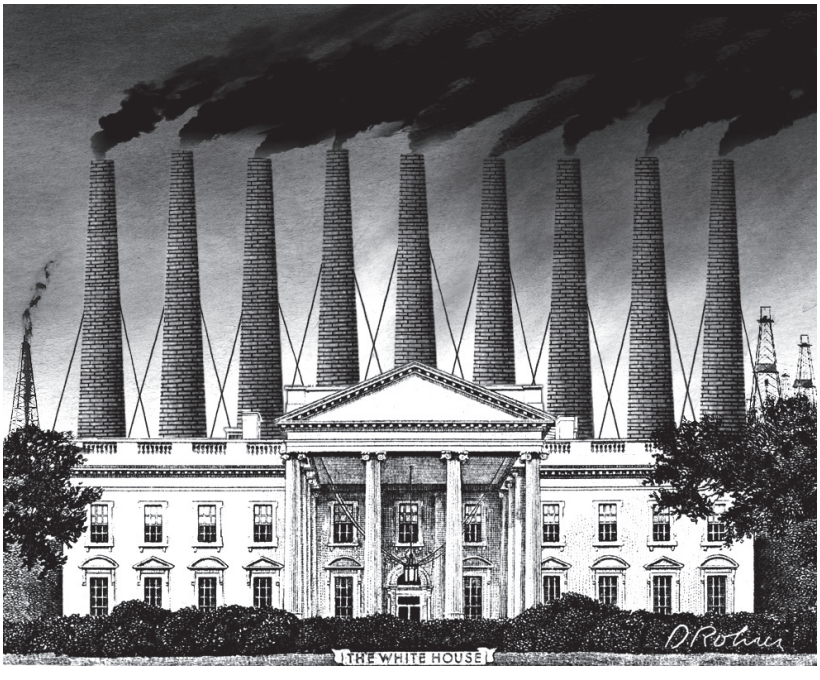
'Kral Kömür'ün **iklim politikası**

Kyoto Protokolü'nün halefi için görüşmeler yapmak üzere aralıkta Kopenhag'da yapılacak küresel zirve yaklaşırken, **ABD bir kez daha kaygıların odağında bulunuyor.** Başkan Barack Obama'nın önünde engelleri aşmak için yeni fırsatlar olsa da, Amerikan politikası şu anda bile iklim değişikliği konusunda büyük bir fikir ayrılığına düşmüş durumda.

Ekonomik ve mali kriz, uzun süredir gündemde olan pek çok fikri sınadığından, ekonomi mesleği için etkili bir an oldu. Eğer bilim, onun yeteneği ile geleceği tahmin etmek için tanımlanırsa, ekonomi mesleğindekilerin çoğunun başarısızlığı yaklaşan krizi görememiş olmaları ve bu da mesleki büyük bir kaygıya yol açmalı.

1992'de imzalanan Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Anlaşması, dünyayı "iklim sistemine tehdit yaratan insan kaynaklı müdahalelerden kaçınılmasına" adadı. Yine de o zamandan bu yana sera gazı emisyonları artmayı sürdürdü.

Amerika Birleşik Devletleri, 1997 Kyoto Protokolü'nü imzalamayı reddederek ya da herhangi bir etkili ulusal emisyon kontrolünü kabul etmeyerek, bu alanda dünyanın en tembeli oldu. Kyoto Protokolü'nün halefi için görüşmeler yapmak üzere aralıkta Kopenhag'da yapılacak küresel zirve yaklaşırken, ABD bir kez daha kaygıların odağında bulunuyor. Başkan Barack Obama'nın önünde engelleri aşmak için yeni fırsatlar olsa da, Amerikan politikası şu anda bile iklim değişikliği konusunda büyük bir fikir ayrılığına düşmüş durumda.

1992 anlaşmasından bir yıl sonra Başkan Bill Clinton, ABD'ye fosil yakıtlarına bağlılığı konusunda yardımcı olabilecek bir enerji vergisi çıkarmaya çalıştı. Teklif reddedilmekle kalmadı, aynı zamanda politik bir geri tepmeyi de tetikledi. Kyoto Protokolü 1997'de kabul edildiğinde, Clinton, reddedileceğini bildiğinden, onay için Senato'ya göndermedi bile. Başkan George W. Bush, 2001'de Kyoto Protokolü'nü reddetti ve başkanlık döneminde iklim değişikliği konusunda temelde hiçbir şey yapmadı.

ABD'nin pasifliğinin çeşitli nedenleri var, ideoloji ve bilimsel konulardaki cehalet de dâhil ancak çoğu, gelip tek bir sözcüğe dayanıyor: Kömür. En az 25 eyalet, yalnızca gelir, istihdam ve vergi geliri yaratmakla kalmayıp enerjilerinin orantısız olarak büyük bir payını da oluşturan kömür üretiyor.

AMERİKA'NIN KÖMÜR EYALETLERİNİN ENDİŞELERİ

ABD'nin kömür üreten eyaletlerinde kişi başına düşen karbon emisyonu, ulusal ortalamanın çok üzerinde. İklim değişikliğine çözüm ararken ilk ve en doğrudan hedef alınan konu (bütün yakıtlar içinde karbon yoğunluğu en yüksek olan) kömür olduğundan, ABD'nin kömür eyaletleri herhangi bir kontrolün ekonomik etkilerinden özellikle endişe duyuyor.

ABD politik sistemi de özel sorunlar teşkil ediyor. Bir anlaşmanın onaylanması için, aşılması neredeyse olanaksız bir engel olan, Senato'nun 100 üyesinden 67'sinin desteğine ihtiyaç var. Çok fazla sayıda

ideologla dolu Cumhuriyetçi Parti'nin Senato'daki 40 sandalyesi ve gerçekte çok sayıda senatörün herhangi bir Obama girişimini engelleme niyetinde olması, bu 67 oyluk eşiğin işlemesine yetecek kadar oy sağlıyor. Bunun da ötesinde Demokrat Parti'de, nihai kararı desteklemesi zor olan kömür ve petrol eyaletlerinden senatörler de var.

Şu sıralarda 67 oy ihtiyacından kaçınmak için kullanılacak fikir, en azından başlangıçta, anlaşma yerine ulusal yasalar üzerinde odaklanmak. ABD Anayasası'na göre ulusal yasalar (uluslararası anlaşmaların aksine), Başkan'a imza için gönderilmeden önce hem Temsilciler Meclisi'nde hem de Senato'da salt çoğunluğa ihtiyaç duyuyor. Bir iklim değişikliği yasası için gerekli 50 oyu almak (eşitlik halinde başkan yardımcısının oyuna bakılıyor) neredeyse kesin gözüküyor.

Ama yasaya muhalif olanlar, sınırsız derecede uzun bir süre söz alıp Senato'nun işleyişini felç ederek, işi ağırdan almakla tehdit edebilirler ve bu da ancak yasanın oylanmasına geçmek için 60 senatörün desteği ile aşılabilir. Aksi takdirde yasa teklifi, salt çoğunluğun desteğine sahip olsa bile kadük olabilir. İklim değişikliği mevzuatı konusunda da durum kesinlikle böyle olur. Gerekli 60 oyu toplamak, tırmanmak için çok dik bir yokuş.

Politik analistler, oyların, senatörlerin kişisel ideolojilerine, eyaletlerin oy verme alışkanlıklarına ve eyaletlerin diğer enerji kaynaklarıyla karşılaştırıldığında kömüre olan bağlılığına dayandığını biliyor. Bir analiz, bu etkenlere dayanarak, 50 muhtemel Demokrat "Evet" oyunu ve 34 Cumhuriyetçi "Hayır" oyunu hesaplayıp geriye ortadaki 16 oyu bırakıyor. Kararsız oyların on tanesi, temelde kömür eyaletlerinden gelen Demokratlar'a, diğer altısı ise başkan ve Demokrat çoğunlukla birlikte oy vermesi muhtemel Cumhuriyetçiler'e ait.

ABD'NİN KÜRESEL AİLEYE KATILMA ZAMANI GELDİ

Son döneme kadar pek çok kişi, küresel iklim değişikliği kontrolünü tıkayacak olanların Çin ve Hindistan olacağını düşünüyordu. Ancak Çin, ekonomisinin sera gazı yoğunluğunu azaltmak için güneş, rüzgâr, nükleer ve karbon yakalama teknolojilerinde bir dizi büyük inisiyatif açıkladı.

Uzun süredir işi bozan taraf olacağından korkulan Hindistan da, sürdürülebilir enerjiye doğru önemli bir ulusal eylem planı benimsemeye hazır olduğunu belirtti. Bu eylemler, ABD'yi harekete geçme konusunda giderek artan bir baskı altına sokuyor. Gelişmekte olan ülkeler küresel bir uzlaşmaya hazır olduklarını sergilerken, ABD Senatosu gerçekten dünyanın geride kalan son muhalifi olabilir mi?

Obama'nın emrinde, ABD'yi iklim değişikliği konusunda hâkim küresel eğilime getirecek araçlar var. İlk olarak, imzalamayı reddeden senatörlerle, kömür eyaletleri üzerindeki ekonomik etkiye tampon olacak ve araştırma ve geliştirmede ABD yatırımlarını artırıp, eninde sonunda temiz kömür teknolojisini benimseyecek tali anlaşmalar üzerinde pazarlık ediyor.

İkincisi, yeni yasa Kongre'den geçmese bile, Enerji Koruma Ajansı'na kömür santrallerinde ve otomobil üreticilerinde idari denetimler yapılmasını emredebilir. İdari güzergâh, yasama güzergâhından daha önemli bile olabilir.

ABD Senatosu'nun politikası, daha büyük olan hususu belirsizleştirmemelidir. Amerika, 1992'de iklim anlaşmasının imzalanmasından sonra sorumsuzca davranmıştır. Dünyanın en büyük ve en güçlü ülkesidir ve bu nedenle iklim değişikliğinden en çok sorumlu olan ülkesidir. Kendi vatandaşlarına, dünyaya ve gelecek nesillere karşı görev sorumluluğu olmaksızın davranmıştır.

Kömür eyaleti senatörleri bile utanç duymalıdır. Elbette ki eyaletlerinin biraz ilave yardıma ihtiyacı vardır ama küçük çıkarların gezegenin geleceğini tehlikeye atmasına izin verilemez. ABD'nin küresel aileye katılma zamanı gelmiştir.

Telif Hakkı: Project Syndicate, 2009.
www.project-syndicate.or

ABD, 1992'de iklim anlaşmasının imzalanmasından sonra sorumsuzca davranmıştır. **Dünyanın** en büyük ve en güçlü ülkesidir ve bu nedenle **iklim değişikliğinden en çok sorumlu olan ülkesidir.** Kendi vatandaşlarına, dünyaya ve gelecek nesillere karşı görev sorumluluğu olmaksızın davranmıştır.